

PREAMBULUM

A jelen utasítás (a továbbiakban: utasítás) a Pécsi Tudományegyetem hálózatának használatát szabályozza az informatikai szolgáltatásokat igénybevevő felhasználók számára.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

AZ UTASÍTÁS ALAPELVEI

1.§ (1) „UPNET hálózat”: a Pécsi Tudományegyetem (továbbiakban: PTE) hálózata, amely a gerinchálózatból és az arra kapcsolódó kari és kari jellegű kiszolgált alhálózatokból áll.

(2) „UPNET intézmény”: minden, az UPNET hálózat által kiszolgált intézmények: a PTE és a PTE-vel ilyen célú szerződéses viszonyban lévő intézmények.

(3) „UPNET felhasználói kör”: az UPNET hálózat által kiszolgált intézmények felhasználói.

(4) „Hálózati erőforrás”: a hálózati sávszélességek, a szerverek és hálózati eszközök adatfeldolgozó kapacitása, a hálózati szerverek adattároló kapacitása, a hálózati címtartományok és címek (ip, ipv6, ipx), a host és domain nevek, e-mail címek.

(5) „Alhálózati menedzser”: a különböző osztályú TCP/IP hálózatok tovább oszthatók alhálózatokra. Az alhálózatokban található IP címtartományokat kiosztó és azokat az egyes hálózati szegmensekkel együtt felügyelő rendszergazda az „alhálózati menedzser”.

(6) „Szerver”: nyilvános vagy korlátozott felhasználói kört kiszolgáló hálózati szolgáltatás, amely az Egyetemen kívül, vagy az UPNET-en belül több alhálózatból is igénybe vehető.

AZ UTASÍTÁS HATÁLYA

2.§ (1) Az utasítás tárgyi hatálya az Egyetem informatikai hálózatának a használatára terjed ki.

(2) Jelen utasítás mindenkire nézve kötelező, aki az Egyetem informatikai szolgáltatásait, illetve informatikai infrastruktúráját, annak berendezéseit használja, valamint az infrastruktúra használatára jogosult harmadik személyekre.

AZ UPNET HÁLÓZAT HASZNÁLATÁNAK CÉLJAI

3.§ (1) Az UPNET hálózat alapvető célja az UPNET intézmények alaptevékenységének a szolgálata. Ez a PTE esetében alapvetően az oktatási/kutatási/gyógyítási tevékenységet és az ezt kiszolgáló adminisztratív feladatokat jelenti, a PTE-vel UPNET használati szerződéses viszonyban lévő intézmények esetében a szerződött intézmény alapfeladatait és az azokat támogató adminisztratív feladatokat jelenti.

(2) A szolgáltatás további célja, hogy a hálózatba kapcsolódó alhálózatok, illetve a közvetlenül rácsatlakoztatott szerverek és más központi erőforrások kapcsolatát biztosítsa. A PTE informatikai gerinchálózata az UPNET, a hálózati infrastruktúra legmagasabb szintje.

(3) A hálózat a PTE Szántó Kovács János utcai telephelyén van összeköttetésben a HBONE országos akadémiai hálózattal, amely biztosítja a PTE számára az internet kapcsolatot. A hálózatban több mint 200

alhálózatot használunk, ezek közötti útválasztást nagy teljesítményű hálózati eszközök biztosítják.

II. FELELŐSSÉGEK

ÜZEMELTETŐI FELELŐSSÉG

Az Informatikai Igazgatóság (IIG) feladatai és felelőssége

4.§ (1) Az utasításhoz kapcsolódó eljárásrendek kidolgozása és naprakészségének biztosítása az Informatikai Üzemeltetési és Támogatási Osztály (IÜTO) vezetőjének a feladata.

(2) Az IIG felelőssége a gerinchálózati topológia (lehetőségekhez mérten) redundáns kialakítása és működtetése.

(3) Az IIG igazgatója az utasítás rendelkezéseinek megsértéséről és az alkalmazott szankciókról tájékoztatja a Gazdasági Főigazgatót.

(4) Az IIG saját hatáskörében a hálózat erőforrásainak gazdaságosabb kihasználása érdekében további intézkedéseket vezethet be, melyek meghirdetésre kerülnek és elérhetők az Egyetem honlapján. Ezek betartása kötelező.

(5) Az IIG saját hatáskörben dönthet az UPNET hálózati forgalmának bizonyos szakaszokon való korlátozásáról, vagy új szakaszra való tereléséről a hatékonyabb erőforrás felhasználás érdekében.

(6) Az IIG kérésre statisztikát szolgáltat az UPNET gerinchálózatának forgalmi adatairól.

Az alhálózati menedzser felelőssége

5.§ (1) Az alhálózati menedzsert az adott szervezeti egység vezetője bízza meg a feladat ellátásával és feladatát, jogkörét, hatáskörét és felelősségét is írásban rögzíti.

(2) Kollégiumi alhálózatok esetében az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat és az illetékes Kollégiumi Bizottság közösen adja a megbízást.

(3) A megbízott alhálózati menedzser személyét a szervezeti egységnek be kell jelentenie a Gazdasági Főigazgatóság Informatikai Igazgatósága (IIG) felé.

(4) Az alhálózati menedzser köteles személyre szóló nyilvántartást vezetni, vagy vezettetni a kiosztott hálózati címekről, amelyben az UPNET felhasználói kör tagjai aláírásukkal igazolják a cím átvételét és a hálózathasználati szabályok betartását. Dinamikusan kiosztott címek esetén (pl. DHCP) a címtartományért a címszolgáltató gép üzemeltetője felelős, és ő köteles a címek kiosztását naplózni, és a kapcsolódó felhasználói fizikai címeket nyilvántartani. Közös használatú számítógépek esetén (hallgatói laborok) a számítógépet igénybevevő személyeket naplózni kell, más technikai lehetőség híján ezt a laborügyeletesnek személyesen kell elvégeznie.

FELHASZNÁLÓI FELELŐSSÉG

6.§ (1) Az UPNET felhasználói kör tagjai személyesen felelnek az általuk generált hálózati forgalomért. A használati szabályok betartatása az alhálózati menedzser feladata.

(2) Az UPNET felhasználói kör tagjai kötelesek minden esetben a tudásukhoz mérten a leghatékonyabban használni a hálózati erőforrásokat. A rendelkezésre álló erőforrások tudatos pazarlása semmilyen esetben és módon nem megengedett.

KONTROLL PONTOK

7.§ (1) Az UpNet hálózat kontrollpontjai az IIG munkautasítások és eljárásrendek megléte és az azoknak megfelelő működés.

(2) Kontrollt jelent a napló állományok eseti ellenőrzése az IÜTO munkatársai által.

III. SZABÁLYOK ÉS TILALMAK

AZ UPNET HÁLÓZAT HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

8.§ (1) Megengedett a hálózatnak az alaptevékenységhez kapcsolódó menedzsmenttel, és adminisztratív, információs feladatokkal összefüggő célokra történő használata.

(2) Korlátozott mértékben megengedett a hálózat magáncélra (pl. magánjellegű levelezés) történő felhasználása, ha ez nem jelent üzleti célú felhasználást. A magáncélú felhasználás szerverek és nyilvános szolgáltatások üzemeltetését nem foglalja magában. A hálózat ezen belül minden olyan tevékenységre használható, amelyet a 9. §-ban meghatározottak nem tiltanak.

(3) Aki a hálózaton keresztül más hálózatba átlép, idegen szolgáltatót vesz igénybe, az idegen hálózatra érvényes szabályokat is köteles betartani. Ennek megfelelően az Egyetemen kívüli forgalmazás tekintetében elsősorban a Hungarnet HBONE hálózatának szabályait kell figyelembe venni.

A HÁLÓZAT HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ TILALMAK

9.§ (1) A hálózat nem használható az alábbi tevékenységekre:

- a) a hatályos és érvényes magyar jogszabályokba ütköző cselekmények, ideértve a következőket, de nem korlátozódva ezekre: mások személyiségi jogainak megsértése; tiltott haszonszerzésre irányuló tevékenység (pl. piramis-, pilótajáték); a szerzői jogok megsértése; software szándékos és tudatos illegális terjesztése; kéretlen reklámlevelek küldése,
- b) a nem UPNET intézményhez tartozók egymás közötti átmenő forgalmának bonyolítása,
- c) az UPNET hálózathoz kapcsolódó más - hazai vagy nemzetközi - hálózatok szabályaiba ütköző tevékenységek, amennyiben ezek a tevékenységek ezen hálózatokat érintik,
- d) az UPNET hálózat szolgáltatásainak nem UPNET intézmények számára való továbbítása,
- e) profitszerzést célzó direkt üzleti célú tevékenység, reklámok terjesztése,
- f) a hálózat, illetve erőforrásai normális működését megzavaró, veszélyeztető tevékenység, a hálózatot, illetve erőforrásait indokolatlanul, vagy szándékosan túlzott mértékben, pazarló módon igénybevevő tevékenység (pl. levélbombák, elektronikus játékok, fájlcsere programok használata),
- g) a hálózat erőforrásaihoz, a hálózaton elérhető adatokhoz történő illetéktelen hozzáférés, azok illetéktelen használata,
- h) a hálózat erőforrásainak, a hálózaton elérhető adatoknak illetéktelen módosítására, megromlására, megsemmisítésére irányuló tevékenység,
- i) a hálózat biztonságát veszélyeztető információk, programok terjesztése,
- j) másokra nézve sértő, mások vallási, etnikai, politikai vagy más jellegű érzékenységét sértő, másokat zaklató tevékenység, (pl. pornográf anyagok közzététele),
- k) mások munkájának indokolatlan és túlzott mértékű zavarása, vagy akadályozása (pl. kéretlen levelek),

- l) a hálózati erőforrások magáncélra való túlzott mértékű használata.

IV. AZ UTASÍTÁS RENDELKEZÉSEINEK BETARTÁSA KAPCSÁN ALKALMAZHATÓ SZANKCIÓK KÖRE

10.§ (1) A túlzott magáncélú vagy erőforrás pazarló felhasználás könnyebb megítélése érdekében az alhálózati menedzserek vagy az IIG mennyiségi korlátokat állapíthatnak meg.

(2) Az utasítás megsértésének gyanúja esetén - amennyiben szükséges -, az IIG az alhálózat menedzseréhez fordul, intézkedést és kivizsgálást kérve. Hasonlóképpen az egyes kiszolgált hálózatok, illetve a csatlakozó hálózatok menedzsere intézkedésért és kivizsgálásért az IIG-hez fordulhat. A problémák kivizsgálásában az IIG és a kiszolgált hálózatok menedzsere együttműködik.

(3) Gondatlan vagy csekély súlyú szabályszegés esetén az elkövetőt első esetben az utasítás rendelkezéseiről tájékoztatni kell és figyelmeztetni a lehetséges következményekre.

(4) Az utasítás rendelkezéseinek szándékos és súlyos, vagy többszöri megszegése esetén az alábbi szankciók alkalmazhatók:

- a) figyelmeztetés,
- b) hálózati szolgáltatásokból való ideiglenes kizárás,
- c) hálózati szolgáltatásokból való végleges kizárás,
- d) az okozott károk megtérítésére kötelezés,
- e) fegyelmi felelősségre vonás.

(5) A (4) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott szankciók kiszabására az IIG Informatikai Üzemeltetési és Támogatási Osztály osztályvezetője jogosult. A (4) bekezdés c) pontjában meghatározott szankció kiszabásáról minden esetben az Informatikai Igazgató dönt. A (4) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott szankciót tartalmazó határozat ellen jogorvoslatért az Informatikai Igazgatóhoz, a c) pontban meghatározott szankciót tartalmazó határozat ellen jogorvoslatért a Gazdasági Főigazgatóhoz lehet fordulni.

(6) A (4) bekezdés e) pontja esetén a fegyelmi eljárás lefolytatására és a kártérítési határokat meghozatalára a Pécsi Tudományegyetem hallgatói fegyelmi és kártérítési szabályzata, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény rendelkezései szerint kerül sor. A kártérítésre kötelezésre a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt és a felsőoktatásról szóló törvényt kell alkalmazni.

(7) Amennyiben nem beazonosítható a visszaélést elkövető hálózati címe és nem megoldható csak a károkozó kizárása a hálózatból, akkor a teljes alhálózat kizárható a szolgáltatásból. Az IIG-nek minden esetben törekednie kell a legszűkebb korlátozások alkalmazására.

(8) Az IIG a nagyobb károkozás elkerülése végett az érintett alhálózat forgalmát korlátozhatja, vagy szüneteltetheti. A szabályokat megsértő személy hálózati címének ismeretében az IIG-től kérhető a megadott cím részleges vagy teljes szűrésére is. Az IIG törekszik továbbá arra, hogy a hálózaton áthaladó, illetve a hálózaton elérhető információkhoz, adatokhoz illetéktelenek ne férjenek hozzá.

V. HÁLÓZATI SZERVEREK ÜZEMELTETÉSE

11.§ (1) Az Egyetem szervezeti egységei és a kapcsolódó intézmények saját üzemeltetésükben lévő alhálózataikon saját szervereket üzemeltethetnek. Az IIG által üzemeltetett alhálózatokon a szerverek üzemeltetésének lehetősége korlátozható, ebben az esetben az IIG igyekszik műszakilag egyenértékű vagy jobb szolgáltatási alternatívát felkínálni.

(2) Szervert vagy egyéb, nyilvános szolgáltatást üzemeltetni kizárólag az alhálózatért felelős hálózati menedzser tudomásával és jóváhagyásával lehet. Ezen szervereket úgy kell üzemeltetni és konfigurálni, hogy az adatbiztonsági szempontból megfelelő legyen, azaz mindenki köteles saját adatainak és erőforrásainak védelméről gondoskodni. A szerver gazdájának kötelessége megakadályozni a szerver illetéktelen használatát, ezen keresztül az UPNET szolgáltatásainak és az Egyetem bizalmas adatainak illetéktelen kézbe kerülését. A PTE vonatkozó adatbiztonsági és adatvédelmi előírásait melyek a PTE honlapján elérhetők el be kell tartani.

(3) Szerverek üzembe helyezéséről és megszüntetéséről, valamint a szerverek által biztosított szolgáltatásokról (pl.: kari weblap, kari DNS, tanszéki fájl szerver, stb.) és azok változásairól minden esetben tájékoztatni kell az IIG-t. A be nem jelentett szerverek hálózati elérését az IIG figyelmeztetés nélkül korlátozhatja.

(4) Az IIG a hálózat konfigurálása során olyan szűréseket alkalmazhat, amelyek az illegális, nem jóváhagyott és nem az egyetem céljait szolgáló szolgáltatásokat megakadályozzák.

(5) Magáncélú felhasználásra szerver üzemeltetése nem megengedett, ide értve a nem ellenőrzött felhasználói kör által elérhető fájl-megosztást is, függetlenül az alkalmazott technológiától.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

12.§ (1) Az utasítás 2012. június 4. napján lép hatályba.

(2) Az utasítás szakmai tartalmáért (előkészítéséért, előterjesztéséért, aktualizálásáért, és évenkénti felülvizsgálataért) az Informatikai Igazgatóság vezetője felelős.

(3) A végrehajtással kapcsolatban további tájékoztatást nyújt, illetve az utasítás előírásai betartásának ellenőrzéséért felelős az Informatikai Igazgatóság.

(4) Az utasítás hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a „Pécsi Tudományegyetem hálózatának (UPNET) használatáról (Acceptable Use Policy)” nevű, 2/2003. számú rektori utasítás.

Dátum, 2012 június 4.

Dr. Bódis József

rektor

I sz. melléklet

BEJELENTÉS AZ ALHÁLÓZATI MENEDZSER SZEMÉLYÉRŐL

Intézmény: _____

Szervezeti egység: _____

A megnevezett intézménye fenti szervezeti egysége nevében bejelentem, hogy a szervezeti egység területén működő alhálózat felelős hálózati menedzsere a következő személy(ek):

Név	Beosztás	E-Mail cím	Mellék	Mobil

Jelen bejelentést az UPNET felhasználó utasítás 4/2. fejezetében foglaltak értelmében tettem.

Az alhálózati menedzser személye visszavonásig, vagy új felelős bejelentéséig érvényes.

Kérem az Informatikai Igazgatóságot, hogy a hálózat üzemeltetése során a kapcsolatot a fenti személlyel/személyekkel tartsák, és munkájukhoz a szükséges jogokat és információkat megadni szíveskedjenek.

Pécs, 20...

_____
Szervezeti egység vezetője

NYILATKOZAT

Alulírott _____, mint a _____

szervezeti egység megbízott hálózati menedzsere, az UPNET felhasználó utasításban (AUP) foglaltakat tudomásul vettem, és magamra nézve kötelezőnek tartom, munkám során ennek megfelelően járok el.

Pécs, 20....

_____